

## გლობალური სასურსათო პრობლემის გადაჭრის ერთ-ერთი უმთავრესი საშუალების შესახებ

(შპს „სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება  
ევრიკას“ მაგალითზე)

რევაზ შენგელია  
ემდ, სტუ პროფესორი

ჟუჟუნა ნიკლაური-შენგელია  
ემდ, სტუ პროფესორი;

ნათია შენგელია  
ედ, სტუ ასოცირებული პროფესორი,  
ოქსფორდის უნივერსიტეტის ბიზნესის  
ფაკულტეტის კურსდამთავრებული

### რეზიუმე

შპს „სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება ევრიკას“ მაგალითზე განხილულია გლობალური სასურსათო პრობლემის გადაჭრის გზები, რომელთა შორის აღსანიშნავია ქართველი მეცნიერის, პროფესორ ალექსანდრე სხირტლაძის მიერ შექმნილი ახალი ინოვაციური პრეპარატი „აღზურინი“. ამ პრეპარატის მოქმედებით -60%-მდე იზრდება ხორბლისა და სიმინდის მოსავლიანობა, უმჯობესდება მისი ხარისხი და ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტი მიიღება. ბევრ ახალ საყურადღებო დადებით თვისებებთან ერთად მოწეული პროდუქტის შენახვის ვადებიც ხანგრძლივდება და, როგორც მისი გამოყენების ინსტრუქციიდან ირკვევა, ყველა მაჩვენებლებით წინ უსწრებს იმპორტულ სტიმულატორებს.

საკვანძო სიტყვები: ახალი ინოვაციური პრეპარატი, კონკურენტუნარიანი ცოდნა, კრეატიული აზროვნება.

## ძირითადი ტექსტი

თანამედროვე სწრაფცვალებად კონკურენტულ სამყაროში ძალიან მნიშვნელოვანია გაცაცნობიეროთ ის გარემოება, რომ:

1. ვიმყოფებით ახალი, ინოვაციური, კრეატიული ეკონომიკის საუკუნეში, როცა ეკონომიკური რესურსები სულ უფრო იზღუდება;

2. ვცხოვრობთ ისეთ ქვეყანაში (საქართველოში), რომლის ეკონომიკური პოტენციალი არ იძლევა გლობალური, მსოფლიო ეკონომიკური პროცესების გადანაცვების შესაძლებლობებს, თუმცა თამამად შესაძლებელია ადგილის დამკვიდრება მაღალ განვითარებულ ქვეყნებს შორის საკუთარი მაღალკონკურენტული, ხარისხიანი მატერიალური თუ ინტელექტუალური პროდუქციის შექმნით.

ყოველივე ამის მიღწევა წარმოუდგენელია, თუკი არ გვეცოდინება როგორი იქნება მეცნიერულად დასაბუთებული ოპტიმალური თანაფარდობა ქვეყნის განკარგულებაში არსებულ საკუთარ შეზღუდულ რესურსებს, შესაბამის ინოვაციურ ტექნოლოგიებსა და ადამიან კაპიტალს შორის. გადამწყვეტი ამ შემთხვევაში, ვფიქრობთ, მაინც თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი კონკურენტუნარიანი მეცნიერულ ტექნიკური **ცოდნაა**. ამ უკანასკნელის გარეშე ვერც ტექნოლოგიები განვითარდება და ისედაც შეზღუდული რესურსები კიდევ უფრო შეიზღუდება. ამიტომ მომავალი ისევ ეკუთვნის არა შრომატევად და კაპიტალტევად, არამედ მეცნიერებატევად, ცოდნატევად წარმოებას. ამის კარგი მაგალითია იაპონური საწარმო (ფირმა), სადაც წარმოების პროცესი კი მიმდინარეობს, მაგრამ ადამიანები თითქმის არ ჩანან, ასევე, ამგვარი წარმოების შედეგი (იაპონური პროდუქტი) არის მინიატურული, ანუ ნიმუში იმისა, თუ როგორ უნდა იქნას მიღებული მინიმალური დანახარჯებით მაქსიმალური შედეგი. არადა ცნობილი ფაქტია, რომ "იმ ქვეყანას, რომელსაც არ შეუძლია ადამიანთა **ცოდნისა** და უნარის განვითარება და ეკონომიკაში მათი ეფექტიანი გამოყენება, განწირულია წარუმატებლობაში" [1. გვ. 3]. თუკი წარმოების ტრადიციული ფაქტორები (მინა, ნედლეული, სანა-

რმოო კაპიტალი) შეზღუდულია, **უსაზღვროა** მხოლოდ ადამიანისეული კაპიტალი, მისი **ცოდნა** და სულიერება (2.გვ.102)

თუ რამხელა მნიშვნელობა აქვს თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის მეცნიერულ ტექნიკურ **ცოდნასა** და ინოვაციურ ტექნოლოგიებს ქვეყნის სწრაფი განვითარებისათვის, აშკარად ჩანს **ნიდერლანდების მაგალითზე**. რეალურად ეს პატარა ევროპული ქვეყნა ფართობით საქართველოზე 1.67-ჯერ ნაკლებია, მაგრამ მოსახლეობით 4.5-ჯერ მეტი, შემოსავლები 1 სულ მოსახლეზე PPP დათვლითაც კი 5-ჯერ მეტი HDI ინდექსით 63 პოზიციით გვისწრებს და მე-7 ადგილზეა. მართალია, ქვეყანას აქვს ბუნებრივი რესურსები, მე-5 ადგილზეა ბუნებრივი აირის ექსპორტის მხრივ და 17-ეზე ნავთობის ექსპორტის მხრივ, მაგრამ იგივე რესურსები უფრო დიდი ოდენობით ვენესუელასაც გააჩნია. ქვეყნის ტერიტორიის 20% ზღვის დონის ქვემოთაა მოქცეული, ზღვა გამუდმებით რეცხავდა და იტაცებდა სანაპირო ტერიტორიას. პატარა ევროპულმა სახელმწიფომ დაამარცხა ჩრდილოეთის ზღვა. რაც შეეხება **სოფლის მეურნეობას**, ამ საქმეშიც ნამდვილად უნდა მივბაძოთ ჰოლანდიელებს. ქვეყნის აგროექსპორტი საქართველოს მთლიან ექსპორტს 35-ჯერ აღემატება და 95 მილიარდ დოლარს აღწევს. ის მეორეა აშშ-ს შემდეგ, მაგრამ აქვე უნდა ითქვას მთავარი, ამ სექტორში დასაქმებულია სამუშაო ძალის მხოლოდ 4 (ოთხი) პროცენტი[3]. ყოველივე ეს დაგროვილი მაღალკვალიფიციური ცოდნის გამოყენების შედეგია;

ფრიად საყურადღებოა **იაპონური კომპანიების გამოცდილება**. ამ კომპანიების 3/4 ხარისხის უზრუნველყოფას იწყებს მეცნიერულ-ტექნიკური **ცოდნის ჩამოყალიბებისას** პროდუქციის **შემუშავების** დროს, სექმატური და საკონსტრუქტორო გადანყვეტილებების ეტაპზე, დაპროექტებისას, მათი გამოცდისას, წარმოების ტექნოლოგიების **გამარტივებისას**. როგორც გამოცდილება მოწმობს, ეს არის ყველაზე რაციონალური და ეფექტური მიდგომა. რადგან თანამედროვე ეპოქაში ყველგან ნებისმიერ დარგში ცოდნა მეტ-ნაკლებად მორალურ მოძველებას განიცდის, გამარტივება უშუალოდ წარმოებისა და ექსპლო-

ატაციისას ჯდება უფრო ძვირი და ზრდის გამოშვებული პროდუქციის ტექნიკურ-ეკონომიკური გაუმჯობესების ვადებს. ცნობილი იაპონელი პროფესორი **კაორუ იშიკავა** ამტკიცებს, რომ თუკი ხარისხის უზრუნველყოფა არ მოხდება პროდუქციის ახალი სახეების შემუშავების **ეტაპზე (ცოდნის, იდეის ფორმირებისას-ხაზგასმა ჩვენია)**, შეუძლებელი იქნება რეალური ხარისხის ამაღლების მიღწევა[4.გვ. 175]. უფრო მეტიც, წარმოებისა და ექსპლოატაციის სფეროში ისედაც მოძველებული ტექნიკისა და ტექნოლოგიის გამოყენების გაგრძელება კომპანიას უაღრესად დიდ ზარალს მოუტანს;

გამოდის რომ **21-ე საუკუნეში ცოდნა განიხილება, როგორც ეკონომიკაში გადამწყვეტი**, მისი კონკურენტუნარიანობის წინასწარი პირობა [5.გვ.11.], რისთვისაც საჭიროა მისი სისტემატურად განახლება, ანუ კვლავწარმოება. ჩვენ გვჭირდება არა პასიური, არამედ დამოუკიდებელ, არატრადიციული, კრიტიკულ აზროვნებაზე დამყარებული აქტიური და განვითარებადი კრეატიული ცოდნა. ასეთი ცოდნის მატარებელი მუშაკი კი არ იმეორებს / ან მოიხმარს სხვის შექმნილს, არამედ უშუალოდ ქმნის რაიმე ახალს, განსხვავებულს [6.გვ.18.] და იგი იქნება წარმატებული არამარტო ეროვნულ ეკონომიკაში, არამედ მთელი მსოფლიოს მასშტაბით.

დღეს, როცა მთელი მსოფლიო გლობალური სასურსათო პრობლემის გადაწყვეტის მოლოდინშია, მისასალმებელია შპს „სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება **ვერიკას**“ მიერ ახლახანს შექმნილი მაღალეფექტიანი ორგანულ-მინერალური სასუქი **„ალზურინის“** აღიარება სათანადო ლიცენზიის მინიჭებით (**რეგისტრაციის თარიღი-31.07.2020 წ. N1248**), რომელიც ხორბლისა და სიმინდის კულტურებში 5 წელიწადია იცდებოდა საქართველოში და მის ფარგლებს გარეთ და გასაოცარი შედეგები დაფიქსირდა. „ალზურინი“-ს მოქმედებით **-60%-მდე** იზრდება ხორბლისა და სიმინდის მოსავლიანობა, უმჯობესდება მისი ხარისხი და **ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქტი მიიღება**. ბევრ ახალ საყურადღებო დადებით თვისებებთან ერთად საგულისხმოა ერთ-ერთი ის გარემოებაც, რომ მოწეული პრო-

დუქტის შენახვის ვადებიც ხანგრძლივდება და, როგორც მისი გამოყენების ინსტრუქციიდან ირკვევა, ყველა მაჩვენებლებით ნინ უსწრებს იმპორტულ სტიმულატორებს[7.გვ.12.]. როგორც ამ ახალი ინოვაციური პრეპარატის შექმნის შესახებ გამოხმაურებები მეტყველებენ, ეს არის “ცოდნის სამკუთხედის” - “განათლება-მეცნიერება-ბიზნესი” ეფექტიანი კავშირის შედეგი. ასეთი კავშირების შექმნის აუცილებლობაა ყველა დარგში და წარმატებაც არ დაიგვიანებს, რისთვისაც ყველა უნივერსიტეტში უნდა დაიგეგმოს ასეთი კავშირების ჩამოყალიბების გზები და მივიღებთ სამენარმო უნივერსიტეტებს. ვფიქრობთ, სწორედ ეს იქნება თანამედროვე უნივერსიტეტების განვითარების ახალი მოდელი.

აღსანიშნავია ის გარემოება, რომ ამ ინოვაციური პროდუქტის ავტორია ახალგაზრდა მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, პრეზიდენტის გრანტის მფლობელი, საქართველოს ეროვნული მეცნიერებათა აკადემიის სტიპენდიანტი, 2018 წლის საუკეთესო მეცნიერი (ეს ჯილდო მიენიჭა სსიპ შოთა რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის მიერ სიცოცხლის შემსწავლელ, ჯანდაცვის, აგრარულ მეცნიერებების მიმართულებით მოღვაწე წლის საუკეთესო მეცნიერთა ჯგუფის ნომინაციაში გამარჯვებისათვის)-ალექსანდრე სხირტლაძე.

ვულოცავთ ამ დიდ აღიარებას, გამარჯვებას ბატონ ალექსოს, რომელმაც შპს „სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება ევრიკას“, მისი პარტნიორების უშუალო დახმარებით, ლომთაგორას საცდელი მეურნეობის და სხვათა თანადგომით მიაღწია. დარწმუნებული ვარ, რომ მომავალში ბევრი წარმატებები იქნება და ამით საქართველო სათანადო წვლილს შეიტანს არამარტო საქართველოს, არამედ გლობალური პრობლემის გადაწყვეტაში.

*P.S. უნდა აღინიშნოს ის ფაქტიც, რომ ასეთი წარმატებული მეცნიერის მიღწევები მხედველობიდან არ გამოორჩენიან საზღვარგარეთ, რომლის დადასტურებაა აშშ მისისიპის უნივერსიტეტის მიწვევა, სადაც covid-19-ის დაძლევის შემდეგ ბატონი ალექსო ასევე წარმატებით გააგრძელებს თავის საქმიანობას.*

**ლიტერატურა:**

1. Frederick H. Harbison. Human Resources as The Wealth of Nations. New York: Oxford University Press, 1973.
2. ჟურნალი „ეკონომიკა“, #6-8, 2018 წ.
3. <https://www.google.ge/search?q=ეკონომისტი> ყველაზე რთული პროფესია საქართველოში, 18/09/2017, გიორგი ელიზბარაშვილი.
4. ჟურნალი „ეკონომიკა“, #2-3, 2018 წ.
5. გ. ჯოლია. კრეატიული ეკონომიკა და განვითარება. თბ., 2015 წ.
6. ჟურნალი „ეკონომიკა“, №5-6, 2014 წ. 7. ჟურნალი „აგრარული საქართველო“, #4, 2020 წ.

**REFERENCES:**

1. **Frederick H. Harbison.** Human Resources as The Wealth of Nations. New York: Oxford University Press, 1973.
2. Journal ‘Economics’, #6-8, 2018 (in Georgian Language)
3. <https://www.google.ge/search?q=ეკონომისტი> ყველაზე რთული პროფესია საქართველოში, 18/09/2017, გიორგი ელიზბარაშვილი.
4. Journal „Economics“, #2-3, 2018 (in Georgian Language)
5. G. Jolia. Creative Economy and Development. Tb., 2015y. (in Georgian Language).
6. Journal „Economics“, #5-6, 2014y. (in Georgian Language)
7. Journal “Agrarian Georgia”, #4, 2020 წ.

**FOR THE ISSUE OF ONE MAIN WAY HOW TO SOLVE  
THE GLOBAL FOOD SUPPLEMENTARY PROBLEM  
on the example of “Scientific-Industrial Association Eureka”**

**Revaz Shengelia**, PhD, GTU, Professor,  
**Jujuna Tsiklauri-Shengelia**, PhD, GTU, Professor,  
**Natia Shengelia**, PhD, GTU Associate Professor

**RESUME**

On the example of “Scientific-Industrial Union Eureka” LLC, there are discussed the ways to solve the global food supplementary problem, among which is the new innovative drug “Alzurin” created by Georgian scientist, Professor Alexander Skhirtladze. The high quality and ecologically pure product is obtained. Along with many new positive features, the shelf life of the product is extended and, as it is clear from its usage instructions, this Georgian drug is ahead of the imported stimulants in all indicators.

**Key Words:** Innovative Drug, Alzurin, Competitive Knowledge, Creative Thinking.